

กระสวนอาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
ของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

นางสาววิภา มณีเนตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-320-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11735268X 017857

CAREER PATTERNS AND FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF WOMEN ADMINISTRATORS
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION

MISS WIPA MANEENATE

A Thesis Submitted in Partial Fullfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

ISBN 974-579-320-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ภาระงานอาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน
ของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา
โดย นางสาววิภา มณีเนตร
ภาควิชา วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตา ชูโต
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีภา คุปรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์) คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ประคอง กรรณสูต) ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตา ชูโต) กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ ปิตานนท์) กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปุณณโรตติ) กรรมการ

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิชา ผนังเนตร : กระสวนอาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนของ
ผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา (CAREER PATTERNS AND FACTORS
AFFECTING THE SELECTION OF WOMEN ADMINISTRATORS IN SECONDARY SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.นิศา ชูโต, ผศ.ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์, 122 หน้า.

ISBN 974-579-320-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระสวนอาชีพและปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหาร
โรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร คือ ผู้บริหารสตรี
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 108 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์ 82 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 75.93 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กระสวนอาชีพของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัศึกษามี 3 แบบ คือ

1.1 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ ครู-อาจารย์ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
มีอายุราชการก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 24-28 ปี และเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหาร
โรงเรียนก่อนเป็นผู้บริหารโรงเรียน

1.2 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ ครู-อาจารย์ มีอายุราชการก่อนได้รับ
ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 11-16 ปี และเข้ารับการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนหลังจากเป็นผู้บริหาร
โรงเรียนแล้ว

1.3 แบบที่มีประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ ครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชา
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน มีอายุราชการก่อนได้รับตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 19-21 ปี และเข้ารับการ
อบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนหลังจากเป็นผู้บริหารโรงเรียนแล้ว

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน คือ อุบนิสัยในการทำงาน ได้แก่
ความซื่อสัตย์สุจริต ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน การอุทิศเวลา
ให้กับการทำงานทั้งในและนอกเวลาราชการ รักและศรัทธาในอาชีพครู รู้จักวางแผนและตั้งเป้าหมาย
ในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นคนใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

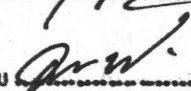
ภาควิชา วิทยาการศึกษา

สาขาวิชา วิทยาการศึกษา

ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

WIPA MANEENATE : CAREER PATTERNS AND FACTORS AFFECTING THE SELECTION OF WOMEN ADMINISTRATORS IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. NISA XUTO, ASST.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D., 122 PP. ISBN 974-579-320-5

The purpose of the research was to study career patterns and factors affecting the selection of the women administrators in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education. In collection of data, the researcher had delivered a set of questionnaires to women administrators of secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education, totalling 108, and secured back 82 completed copies of questionnaires or about 75.93%. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. The major research findings are as follows:

1. The career patterns of the women administrators before entering administrative position are as follows;

Type I: Having experiences as teacher and assistant administrator. This group had working experiences about 24-28 years and trained as the pre-administrators before entering administrative position.

Type II: Having experiences as teacher. This group had experiences in teaching about 11-16 years and trained as the pre-administrators after entering administrative position.

Type III: Having experiences as teacher, department head and assistant administrators. This group had working experiences about 19-21 years and trained as the pre-administrators after entering administrative position.

2. Factors affecting the selection of the women administrators in secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education are working behavior such as honesty, enthusiasm, good relation with colleague, devotion to work, love and faith in teaching profession, planning knowledge, initiative and creativity, and board - minded.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์นิศา ชูโตและ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา
ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองด้วยความเคารพอย่างสูงไว้
ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกท่านที่ให้ความกรุณา
ในการตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย
ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่สนับสนุน
และส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาตลอด รวมทั้งเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

วิภา มณีเนตร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	10
บทบาทสตรี.....	10
สตรีกับการรับราชการ.....	18
สตรีกับการบริหาร.....	24
ผู้บริหารการศึกษาสตรี.....	28
การคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ตอนที่ 1 ภาระงานอาชีพของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	46
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	57
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	71
ข้อค้นพบ.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	77
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	85
ประวัติผู้เขียน.....	122

รายการตารางประกอบ

ตารางที่

หน้า

- 1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตาม
หน้าที่ที่ปฏิบัติตั้งแต่ เริ่มรับราชการจนถึงหน้าที่หลังสุดก่อนได้รับแต่งตั้ง
ให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 47
- 2 คุณวุฒิเมื่อรับราชการ ตำแหน่งหน้าที่และอาชีวราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก
และการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มี
ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์และผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 34 คน 49
- 3 คุณวุฒิเมื่อรับราชการ ตำแหน่งหน้าที่และอาชีวราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก
และการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มี
ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ จำนวน 21 คน 52
- 4 คุณวุฒิเมื่อรับราชการ ตำแหน่งหน้าที่และอาชีวราชการตั้งแต่เริ่มรับราชการจนได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน คุณวุฒิสูงสุด ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนครั้งแรก
และการอบรมเตรียมผู้บริหารโรงเรียนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มี
ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ครู-อาจารย์ หัวหน้าหมวดวิชาและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
จำนวน 12 คน 55
- 5 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็น
ของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลทำให้ได้รับ
การพิจารณาแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 58
- 6 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามเหตุผล
ที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาไม่ให้ความยุติธรรม
กับข้าราชการครูสตรี ในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 63
- 7 จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามเหตุผล
ที่เห็นว่าวิธีการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาไม่ให้ความยุติธรรม
กับข้าราชการครูสตรี ในการได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 64

8	จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามความคิดเห็น ต่อสิ่งที่จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงในการคัดเลือกผู้บริหารโรงเรียนของ กรมสามัญศึกษา.....	66
9	จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับวิธีการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน.....	67
10	จำนวนของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวิธีการในการ ทำให้ตัวเองได้รับความเชื่อถือและยอมรับจากผู้ร่วมงานทุกระดับ.....	69
11	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ในปัจจุบัน	87
12	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม..	88
13	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอาชีพของ คู่สมรส	89
14	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอาชีพของ บิดามารดา.....	90
15	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของ โรงเรียนที่ศึกษาวิชาสามัญ.....	91
16	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามรูปแบบของ การศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ.....	92
17	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิทาง การศึกษาวิชาชีพ.....	94
18	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี.....	95
19	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสถาบันที่ศึกษา ในระดับปริญญาตรี.....	96
20	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ที่เรียนในระดับปริญญาตรี.....	97
21	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสถาบันที่ ศึกษาในระดับปริญญาโท.....	99
22	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสาขาวิชา ที่เรียนในระดับปริญญาโท.....	100
23	จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหลังสุด ก่อนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน.....	102

ตารางที่ 4

		หน้า
24	จำนวนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามรางวัลที่ได้รับ.....	104
25	จำนวนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ ในการฝึกอบรมทางด้านการบริหาร.....	105
26	จำนวนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามความรู้ ความสามารถพิเศษ.....	106